

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců JUDr. Veroniky Burianové a Mgr. Lukáše Pišvejce ve věci

žalobce: Nejvyšší státní zástupce
se sídlem Jezuitská 585/4, 660 55 Brno

proti
žalovanému: Vězeňská služba České republiky - Věznice Horní Slavkov
se sídlem Hasičská 785, 357 31 Horní Slavkov

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2018, č. j. VS 38975/ČJ-2018-800832-KŘO-T,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2018, č. j. VS 38975/ČJ-2018-800832-KŘO-T, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného,

kterým byl pan D. H., narozený dne....., t. č. ve Věznici H. S. (dále jen „odsouzený“) uznán vinným ze spáchání kázeňského přestupku pro porušení ustanovení § 28 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o VTOS“), jehož se měl dopustit tím, že dne 21. a 22. 3. 2018 na pracovišti B. D. S. – kovovýroba, opakovaně nahlásil mistrovi více vyrobených výrobků, než ve skutečnosti vyrobil, a měl tak svým jednáním hrubě porušit pracovní kázeň a ohrozit zadané zakázky, což bylo zjištěno při provádění kontrole na kvalitu odvedené práce a množství vyrobených výrobků. Za to mu byl uložen nepodmíněný kázeňský trest podle ustanovení § 46 odst. 3 písm. f) zákona o VTOS - umístění do uzavřeného oddílu na dobu 7 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení.

II.

Žaloba

2. V podané žalobě žalobce namítal, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo vydáno, ačkoliv kázeňské řízení bylo zatíženo zásadní procesní vadou, na základě níž je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Zmíněná vada spočívá podle žalobce v tom, že správní orgán rozhodl o uložení kázeňského trestu podle ustanovení § 46 odst. 3 písm. f) zákona o VTOS, aniž by náležitě objasnil skutkové okolnosti kázeňského přestupku a prokázal vinu odsouzeného. Žalovaný tak porušil zákonné podmínky pro ukládání kázeňských trestů. Žalobce v této souvislosti především poukazoval na znění § 46 odst. 1, § 47 odst. 1 a odst. 2 zákona o VTOS. Dále upozorňoval na ustanovení § 58 odst. 2, odst. 4 a odst. 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „řád“) a zároveň v podané žalobě připomenul znění § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 177 odst. 1 správního řádu.
3. Dále žalobce uvedl, že povinností žalovaného je tedy při rozhodování o kázeňském přestupku důkladně z úřední povinnosti zjistit skutkový stav, přičemž pro něj platí zásada vyšetřovací. Z napadeného rozhodnutí je patrné, že žalovaný při svém rozhodování vycházel pouze ze záznamu o kázeňském přestupku odsouzeného ze dne 23. 3. 2018, č. j. VS 38975/ČJ-2018-800832-KŘO-T. Ve svém rozhodnutí z něj přebírá vymezený popis skutkového děje, který je v záznamu o kázeňském přestupku, zpracovaném mistrem pro výrobu PSHČ P. Č., a uvedený je jen velmi obecně. Žalovaný neprovedl další dokazování pro zjištění skutkového stavu, na základě něhož by mohl náležitě objasnit okolnosti jednání odsouzeného. Nezabýval se tím, v kolika případech měl nahlásit mistrovi více výrobků, než ve skutečnosti vyrobil, o kolik kusů výrobků se jednalo, v jakém rozsahu byly zadané zakázky ohroženy, a případně, v jaké výši byla či mohla být způsobena škoda, zapříčiněná nahlášením více vyrobených kusů, než odsouzený skutečně vyrobil. Ve výroku svého rozhodnutí se místo toho spokojil s obecným popisem skutku a neurčitými výrazy jako „opakovaně nahlásil“ a „více vyrobených výrobků“. Z provedených důkazů tak podle žalobce nelze seznat, zda skutkový děj proběhl tak, jak je popsán ve výroku rozhodnutí. Žalovaný měl k řádnému zjištění skutkového stavu věci, zejména k objasnění shora uvedeným otázek, vyslechnout odsouzeného a mistra pro výrobu PSHČ, a opatřit si listinné důkazy zachycující nedostatky zjištěné při kontrole na kvalitu odvedené práce a množství vyrobených výrobků (pokud takové listiny existují). Teprve až po takto provedeném dokazování by byly objasněny všechny okolnosti kázeňského přestupku, na základě kterých mohl hodnověrně posoudit zavinění odsouzeného. Ve vztahu k subjektivní stránce nejsou žalovaným činěny žádné úvahy, a je proto zřejmé, že zavinění, jako jeden z obligatorních znaků skutkové podstaty kázeňského přestupku, vůbec

nezkoumal.

4. Žalovaný se podle žalobce při rozhodování o kázeňském přestupku dále nevypořádal s námitkou odsouzeného, obsaženou v záznamu o kázeňském přestupku. Odsouzený ve svém vyjádření nesouhlasí s popisem skutku ani skutečnostmi, které jsou mu kladeny za vinu a důkazy o nich. Žalovaný se námitkou odsouzeného vůbec nezabýval a v odůvodnění napadeného rozhodnutí toliko uvedl, že odsouzený s uložením kázeňského přestupku nesouhlasí, aniž by zkoumal důvody jeho nesouhlasu. Výše uvedené důkazy, včetně jejich rozboru a vyhodnocení měly být obsaženy v odůvodnění rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, které by pak bylo možno přezkoumat. Z odůvodnění by měl vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na jedné straně a právními závěry na straně druhé. K tomu žalobce poukazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2014, č. j. 4 Azs 55/2003-51. Je tedy zřejmé, že správní orgán uznal odsouzeného vinným ze spáchání kázeňského přestupku, aniž objasnil subjektivní stránku jednání odsouzeného, kterou nemohl následně vyhodnotit a v souvislosti s tím nemohly být řádně objasněny a zváženy ani všechny okolnosti činu důležité pro jeho posouzení a pro stanovení druhu a výše ukládaného trestu.
5. Shora uvedená pochybení se promítla i do písemného vyhotovení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, v jehož odůvodnění se správní orgán zabýval převážně kázeňským trestem a vinu zcela pominul. Uložený kázeňský trest žalovaný vyhodnotil jako „*úměrný*“, aniž by uvedl konkrétní důvody, na základě kterých bylo přistoupeno k uložení takto přísného kázeňského trestu. Žalovaný se nezabýval ani charakterem dříve spáchaného kázeňského přestupku, k němuž při ukládání trestu přihlížel. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podle ustanovení § 46 odst. 3 písm. f) zákona o VTOS je rozhodnutím, které výrazným způsobem zasahuje do základních práv a svobod odsouzených (nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08). Vzhledem k závažnosti sankce se tak jedná o závažný zásah do osobnostní sféry odsouzeného. Žalobce s ohledem na shora uvedené namítal, že napadené rozhodnutí tedy samo o sobě neobstojí, neboť v jeho odůvodnění nejsou uvedeny důkazy, na jejichž podkladě žalovaný dovozuje své závěry, což činí dané rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Potřebné důkazy navíc nejsou obsaženy ani ve správním spise a skutkový stav si tak žádá zásadní doplnění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
6. Závěrem se žalobce zabýval existencí závažného veřejného zájmu k podání žaloby. Konstatoval, že ten je dán tím, že žalovaný takto postupoval vůči osobě v detenci. Osoby zbavené osobní svobody v důsledku výkonu trestu odnětí svobody podle zákona mohou být snadněji vystaveny i nepřiměřenému zásahu do práv, nebylo-li by důsledně dbáno respektování těchto práv, a to i ze strany orgánů veřejné moci. Tato okolnost výrazně zesiluje veřejný zájem na využití nástrojů k ochraně porušených práv, byť k zásahu došlo uložení nepřiměřeného kázeňského trestu. Takovým nástrojem je i správní žaloba podaná ve veřejném zájmu. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podle ustanovení § 46 odst. 3 písm. f) zákona o VTOS je takovým dalším omezením postavení odsouzeného a může tak být, v závislosti na povaze a závažnosti sankce, výrazným zásahem do jeho základních práv a svobod. V této souvislosti žalobce poukazoval na nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08, bod 26 až 28. Intenzitu veřejného zájmu na podání žaloby nejvyšším státním zástupcem dále významně zesiluje okolnost, že se nejedná o ojedinělý exces v rozhodovací praxi žalovaného. Žalobci je z jeho úřední činnosti známo, že se jedná o opakované nedostatky v ukládání kázeňských trestů žalovaným a existují

další rozhodnutí obsahující obdobné zásadní procesní vady.

7. Žalobce žádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný své vyjádření k podané žalobě omezil na konstatování, že se seznámil s žalobním návrhem žalobce, s tím, že souhlasí, aby bylo rozhodnuto bez jednání.

IV.

Posouzení věci soudem

9. Vzhledem k tomu, že žalovaný souhlasil s rozhodnutím o věci samé bez jednání, a žalobce po poučení soudem nevyslovil s takovýmto postupem soudu nesouhlas, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. o věci samé bez jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

10. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty po pro podání žaloby. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit.
11. Podle § 66 odst. 2 s. ř. s. platí, že je oprávněn podat žalobu i nejvyšší státní zástupce, jestliže k jejímu podání shledá závažný veřejný zájem. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2007, čj. 8 As 27/2006-70, publikovaného ve Sb. NSS pod č. 1455/2008, vyplývá právní závěr, že „*Úvaha, zda je ve věci dán závažný veřejný zájem (§ 66 odst. 2 s. ř. s.), nepodléhá přezkumu správními soudy.*” Soud tedy vzhledem k popsanému právnímu závěru kasačního soudu uzavírá, že žalobce byl k podání žaloby aktivně legitimován. V souladu s nálezem ÚS sp. zn. I. ÚS 946/16 ze dne 30. 5. 2018 soud vyhodnotil, že žalobcův veřejný zájem je natolik intenzivní, že s ohledem na okolnosti případu odůvodňuje zrušení napadeného rozhodnutí správního orgánu, protože napadeným rozhodnutím uloženým trestem osobě v detenci bylo umístění do uzavřeného oddílu, což soud považuje za citelný zásah od osobnostní sféry odsouzeného. Soud souhlasí s žalobcem, že osoby zbavené osobní svobody v důsledku výkonu trestu odnětí svobody mohou být z podstaty snadněji vystaveny i nepřiměřenému zásahu do práv, a proto na ochraně jejich práv je závažný veřejný zájem.
12. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, které podle nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08, podléhá soudnímu přezkumu, protože se týká základních práv a svobod jeho adresáta. Kázeňské řízení je ve smyslu evropské judikatury svojí povahou řízením trestním, kde je plně na rozhodujícím orgánu, aby i bez návrhu zjišťoval všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch obviněného. Je proto povinností správního orgánu rozhodujícího o kázeňském trestu skutkový a právní stav

náležitým způsobem zjistit a rozhodnout o něm (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013 - 34). S účinností od 1. 7. 2011 může být napadené rozhodnutí předmětem soudního přezkumu podle výslovného ustanovení § 52 odst. 4 zákona o VTOS.

13. Žaloba je důvodná.
14. Soud při posouzení žaloby vycházel z následující právní úpravy a judikatury správních soudů.
15. Podle § 46 odst. 1 zákona o VTOS je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu. § 46 odst. 2 zákona o VTOS stanoví, že za kázeňský přestupek lze odsouzenému uložit kázeňský trest, ledaže samotným projednáním kázeňského přestupku s odsouzeným lze dosáhnout sledovaného účelu. Podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o VTOS je kázeňským trestem umístění do uzavřeného oddílu až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení.
16. § 47 odst. 1 zákona o VTOS stanoví, že kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhopat provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě. Odst. 2 právě uvedeného ustanovení stanoví, že uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu.
17. Podle § 58 odst. 2 řádu se o kázeňském přestupku odsouzeného sepíše záznam na předepsaném tiskopisu. Ze záznamu musí být zřejmé konkrétní údaje o jednání, v němž je spatřován kázeňský přestupek, včetně označení místa, času, způsobu spáchání přestupku a okolností, za nichž byl přestupek spáchán, popřípadě též předpokládané pohnutky takového jednání. Záznam o kázeňském přestupku a uložení kázeňského trestu se po jeho vykonání založí do osobního spisu odsouzeného. Uložení kázeňského trestu, jeho druh a důvod uložení se zaznamená do osobní karty odsouzeného.
18. § 58 odst. 3 řádu stanoví, že v řízení o kázeňském přestupku je důkazním prostředkem vše, co může přispět k objasnění skutku, zejména vlastní zjištění zaměstnance Vězeňské služby, výpovědi odsouzených a jiných osob, věci, listiny a ohledání. Důkazy musí být označeny konkrétně, a to takovým způsobem, aby je bylo možno prověřit. Jsou-li důkazním prostředkem výpovědi svědků, uvede se stručný obsah jejich výpovědí s jejich vlastnoručním podpisem. Doznání odsouzeného nezbavuje příslušného zaměstnance Vězeňské služby povinnosti přezkoumat a dostupnými prostředky prověřit všechny okolnosti skutku.
19. Podle § 58 odst. 4 řádu platí, že před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se k věci vyjádřil. Vyjádření odsouzeného se uvede na předepsaném tiskopisu a předloží odsouzenému k podpisu. Odmítne-li odsouzený vyjádření podepsat, uvede příslušný zaměstnanec Vězeňské služby tuto skutečnost včetně důvodu odmítnutí a připojí datum a svůj podpis.
20. § 58 odst. 5 řádu stanoví, že kázeňský trest lze uložit, je-li vina odsouzeného prokázána. Při rozhodování o uložení kázeňského trestu je zaměstnanec Vězeňské služby povinen přihlídnout zejména k závažnosti kázeňského přestupku a okolnostem, za nichž byl

spáchán, jakož i k dosavadnímu chování odsouzeného. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu se vydává písemně a musí kromě výroku a odůvodnění obsahovat i poučení o oprávněm prostředku. Odsouzený potvrdí oznámení rozhodnutí podpisem. Odmítne-li, postupuje se obdobně, jako když odsouzený odmítne podepsat své vyjádření.

21. Podle ustálené judikatury správních soudů (např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 1. 2015, č. j. 30 A 84/2013-65, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2019, č. j. 9 As 338/2018 - 52) se použijí základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až § 8 správního řádu ve smyslu § 177 odst. 1 správního řádu i v rámci řízení o uložení kázeňského trestu dle zákona o VTOS, ačkoliv se dle § 76 odst. 1 zákona o VTOS na řízení podle tohoto zákona správní řád nevztahuje.
22. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. dubna 2019, č. j. 9 As 338/2018 - 52, vyplývá, že „Vzhledem k povaze kázeňského přestupku se dle judikatury Nejvyššího správního soudu nabízí analogické použití právních předpisů upravujících podmínky odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudky ze dne 22. 2. 2017, sp. zn. 6 As 303/2016 - 37, a ze dne 5. 12. 2014, sp. zn. 2 As 101/2014 - 26). Takovému postupu nasvědčuje i § 55 odst. 1 zákona o výkonu trestu, podle něhož se uložním kázeňského trestu vyřizují též jednání, která mají znaky přestupků, pokud byly spáchány během výkonu trestu. Podle § 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který byl platný v době jednání zakládajícího odpovědnost, postačí k odpovědnosti za přestupek zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Na toto pojetí zavinění ostatně navázal i současný zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (viz § 15 odst. 1). K odpovědnosti za kázeňský přestupek tak postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.“
23. Podle § 93 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, se ve výrokové části rozhodnutí o přestupku, kterým je obviněný uznán vinným, kromě náležitostí podle správního řádu uvede popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání (písm. a), právní kvalifikace skutku (písm. b), vyslovení viny (písm. c) a forma zavinění u obviněného, který je fyzickou osobou (písm. d).
24. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu konstatoval, že „Výrok rozhodnutí o jiném správním deliktu musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Neuvede-li správní orgán takové náležitosti do výroku svého rozhodnutí, podstatně poruší ustanovení o řízení [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s]. Zjistí-li soud k námitce účastníka řízení existenci této vady, správní rozhodnutí z tohoto důvodu zruší.“ (výroky usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, publikovaného po č. 1546/2008 Sb. NSS). V odůvodnění popsaného usnesení Nejvyšší správní soud uvedl, že „Vymezení předmětu řízení ve výroku rozhodnutí o správním deliktu proto vždy musí spočívat ve specifikaci deliktu tak, aby sankcionované jednání nebylo zaměnitelné s jednáním jiným. Tento závěr je přitom dovoditelný přímo z ustanovení § 47 odst. 2 starého správního řádu, neboť věci, o níž je rozhodováno, je v daném případě jiný správní delikt a vymezení věci musí odpovídat jejímu charakteru. V rozhodnutí trestního charakteru, kterým jsou i rozhodnutí o jiných správních deliktech, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen – to lze zaručit jen konkretizací údajů obsahující popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Taková míra podrobnosti je jistě nezbytná pro celé sankční řízení, a to zejména pro vyloučení překážky litispendence, dvojího postihu pro týž skutek, pro vyloučení překážky věci

rozhodnutí, pro určení rozsahu dokazování a pro zajištění řádného práva na obhajobu. V průběhu řízení lze jistě vymezení skutku provedené při zahájení řízení změnit v závislosti na dalších skutkových zjištěních či výsledku dokazování. Tak může dojít k jinému časovému ohraničení spáchaného skutku, rozsahu způsobeného následku, apod. Typicky takové situace mohou nastat zejména u tzv. trvajících či hromadných deliktů, deliktů spáchaných v pokračování (dlouhí útoky vedené jednotným záměrem, spojené stejným či podobným způsobem provedení a blízkou souvislostí časovou a v předmětu útoku, které naplňují stejnou skutkovou podstatu). Je to až vydané rozhodnutí, které jednoznačně určí, čeho se pachatel dopustil a v čem jím spáchaný delikt spočívá. Jednotlivé skutkové údaje jsou rozhodné pro určení totožnosti skutku, vylučují pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě. (...) Identifikace skutku neslouží jen k vědomosti pachatele o tom, čeho se měl dopustit a za jaké jednání je sankcionován. Shodně se závěry výše označeného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2005, sp. zn. 3 Ads 21/2004, je třeba vycházet z významu výrokové části rozhodnutí, která je schopna zasáhnout práva a povinnosti účastníků řízení a jako taková pouze ona může nabýt právní moci. Řádně formulovaný výrok, v něm na prvním místě konkrétní popis skutku, je nezastupitelnou částí rozhodnutí; toliko z něj lze zjistit, zda a jaká povinnost byla porušena a jaké opatření či sankce byla uložena, pouze porovnáním výroku lze usuzovat na existenci překážky věci rozhodnuté, jen výrok rozhodnutí (a nikoliv odůvodnění) může být vynucen správní exekucí apod.“ Podle soudu není důvodu se od právních závěrů kasačního soudu ve vztahu k jinému správnímu deliktu odchylovat v případě kázeňského přestupku.

25. Výše popsanou právní úpravu a judikaturu vyložil soud ve vztahu k posuzovanému případu následovně.
26. V řízení předcházejícím vydání odsuzujícího rozhodnutí o kázeňském trestu musí být mj.:
 - a. náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného, tj. zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu (dle § 46 odst. 1 ve spojení s § 47 odst. 1 zákona o VTOS)
 - b. před uložením kázeňského trestu odsouzenému umožněno vyjádřit se ke všem skutečnostem kladeným mu za vinu a důkazům o nich a navrhopat důkazy na svou obhajobu - vyjádření odsouzeného se uvede na předepsaném tiskopisu a předloží odsouzenému k podpisu (§ 47 odst. 1 zákona a § 58 odst. 4 řádu)
 - c. záznam o kázeňském přestupku sepsaný na předepsaném tiskopisu musí obsahovat zřejmé konkrétní údaje o jednání, v němž je spatřován kázeňský přestupek, včetně označení místa, času, způsobu spáchání přestupku a okolností, za nichž byl přestupek spáchán, popřípadě též předpokládané pohnutky takového jednání (§ 58 odst. 2 řádu)
 - d. je-li důkazním prostředkem výpověď svědka, uvede se stručný obsah jeho výpovědi s jeho vlastnoručním podpisem (§ 58 odst. 3 řádu)
 - e. písemné odsuzující rozhodnutí o kázeňském trestu musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku a musí být přihlédnuto zejména k závažnosti kázeňského přestupku a okolnostem, za nichž byl spáchán, jakož i k dosavadnímu chování odsouzeného (§ 58 odst. 5 řádu)
 - f. výrok rozhodnutí o vině musí obsahovat popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání tak, aby nemohl být zaměněn s jiným, právní kvalifikaci skutku, vyslovení viny a formu zavinění (§ 93 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č.

250/2016 Sb.), přičemž k odpovědnosti za kázeňský přestupek postačuje zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.

27. Výrok napadeného rozhodnutí o vině je tvořen jedinou skutkovou větou, podle níž odsouzený „*ve dnech 21. a 22. března 2018 na pracovišti B.D.S. kovovýroba opakovaně nahlásil mistrovi více vyrobených výrobků, než ve skutečnosti vyrobil.*“ Takto vymezené jednání ve skutkové větě napadeného rozhodnutí bylo kvalifikováno jako jednání v rozporu s § 28 odst. 1 zákona o VTOS s tím, že odpovídá dikci § 38 odst. 1 zákona o VTOS. Ve výroku napadeného rozhodnutí je dále uvedeno, že stíhané jednání bylo zjištěno při prováděné kontrole na kvalitu odvedené práce a množství vyrobených výrobků s tím, že odsouzený svým jednáním hrubě porušil pracovní kázeň a ohrozil zadané zakázky. Za takto ve výroku vymezené jednání byl odsouzenému uložen nepodmíněný kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na dobu 7 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení.
28. Napadené rozhodnutí je odůvodněno ve vztahu k vině tím, že přestupek byl prokázán na základě všech dostupných důkazních prostředků a náležitě objasněných okolností, že bylo vycházeno ze záznamu o kázeňském přestupku zpracovaným mistrem, z něhož vyplývá spáchání skutku, a z nesouhlasného písemného vyjádření odsouzeného.
29. Napadené rozhodnutí je odůvodněno ve vztahu k trestu tím, že uložený trest je úměrný spáchanému přestupku s přihlédnutím k předchozímu průběhu výkonu trestu odsouzeným, kterému byla dne 14. 3. 2018 uložena důtka, která jako mírnější trest neměla na odsouzeného žádný výchovný účinek. Uložený trest je podle odůvodnění napadeného rozhodnutí v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu a trest byl uložen se všemi pedagogickými zásadami.
30. Soud dodává, že podle § 28 odst. 1 zákona o VTOS platí, že odsouzený odpovídá za škodu, kterou způsobil Vězeňské službě nebo jinému subjektu, u něhož byl zařazen do práce, zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s tím v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnance v pracovním poměru. Podle § 38 odst. 1 zákona o VTOS pak platí, že odsouzený odpovídá za škodu, kterou způsobil Vězeňské službě nebo jinému subjektu, u něhož byl zařazen do práce, zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s tím v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnance v pracovním poměru.
31. Po srovnání nároků kladených právní úpravou na rozhodnutí o kázeňském přestupku odsouzeného a popsaného napadeného rozhodnutí dospěl soud k tomu, že žaloba je důvodná a žalobní námitka směřující k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů a k řádně nezjištěnému skutkovému stavu je oprávněná.
32. V rozporu s popsánými zákonnými imperativy výrok napadeného rozhodnutí neobsahuje popis skutku s označením místa, času a způsobu jeho spáchání tak, aby nemohl být zaměněn s jiným, neobsahuje právní kvalifikaci skutku, neobsahuje vyslovení viny a neobsahuje ani formu zavinění. Odůvodnění napadeného rozhodnutí neobsahuje dostatečné údaje o důvodech výroku o vině a výroku o kázeňském trestu, podkladech pro rozhodnutí, úvahy při jejich hodnocení ani vypořádání se s (nesouhlasným) vyjádřením odsouzeného.
33. K jednotlivým absentujícím údajům uvádí soud konkrétně následující.
34. Pokud jde o skutkovou větu napadeného rozhodnutí, tak zní tak, že odsouzený „*ve dnech*

21. a 22. března 2018 na pracovišti B.D.S. kovovýroba opakovaně nahlásil mistrovi více vyrobených výrobků, než ve skutečnosti vyrobil.“ Jiný údaj o stíhaném jednání odsouzeného napadené rozhodnutí neobsahuje. Aby se vůbec mohlo jednat o kázeňský přestupek podle § 46 odst. 1 zákona o VTOS, musel by slovní popis skutku naplňovat skutkovou podstatu kázeňského přestupku, tj. muselo by být ve skutkové větě popsáno konkrétní zaviněné jednání odsouzeného definované nejméně místem, časem a způsobem spáchání, jež by porušovalo zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu. Skutková věta tyto požadavky nenaplnuje v mnoha ohledech. Ze skutkové věty je seznatelné, že ve dvou tam uvedených dnech měl odsouzený ve více případech („opakovaně“) na neznámém (neurčitě popsaném) místě („pracoviště B.D.S. kovovýroba“) nahlásit neidentifikované osobě („mistrovi“) neznámé množství vyrobených výrobků („více“), přestože ve skutečnosti vyrobil neznámé množství výrobků. Ze skutkové věty tedy nelze zjistit, kdy, na jakém konkrétním místě, komu konkrétně jaký počet vyrobených výrobků odsouzený sdělil a jaký konkrétní počet výrobků ve skutečnosti odsouzený vyrobil. Ze skutkové věty nelze zjistit, že by jednání bylo zaviněné, tj. buď úmyslné nebo nedbalostní. Jedině takový popis by byl způsobilý zajistit, aby stíhané jednání nemohlo být zaměněno s jiným jednáním a aby mohlo být vůbec posuzováno, zda naplňuje nějakou zákonem stanovenou skutkovou podstatu kázeňského přestupku.

35. Výrok napadeného rozhodnutí neobsahuje ani právní kvalifikaci skutku a není z něj zřejmé, zda bylo stíhané jednání vymezené ve skutkové větě podřazeno pod nějakou skutkovou podstatu kázeňského přestupku a pod kterou konkrétně. V rozhodnutí není uvedeno, že by stíhané jednání bylo shledáno naplňujícím skutkovou podstatu kázeňského přestupku podle § 46 odst. 1 zákona o VTOS. V rozhodnutí je sice uvedeno, že odsouzený porušil výše citované §§ 28 odst. 1 a 38 odst. 1 zákona o VTOS, ale jde o údaj naprosto nesrozumitelný – ze skutkové věty není zřejmé, že by odsouzený způsobil škodu (proto je odkaz na § 38 odst. 1 zákona o VTOS nepochopitelný), ani že by jednáním popsaným ve skutkové větě porušil jaké konkrétní a čí pokyny, povinnost pracovat, nepoškozovat majetek, slušně se chovat nebo porušil jaké konkrétní ustanovení vnitřního řádu věznice (proto je odkaz na § 28 odst. 1 zákona o VTOS nesrozumitelný). Jinými slovy, z výroku napadeného rozhodnutí vůbec nevyplývá, zda a jakého konkrétního porušení zákonné povinnosti se odsouzený měl jednáním popsaným ve skutkové větě výroku dopustit. Napadené rozhodnutí neobsahuje ani žádný údaj o vině odsouzeného. V rozhodnutí, přestože je jím ukládán kázeňský trest, není údaj o tom, že by byl odsouzený uznán vinným kázeňským přestupkem.
36. Pokud jde o odůvodnění napadeného rozhodnutí, to k důvodům, proč byl ukládán kázeňský trest, uvádí kromě zcela obecné informace („přestupek byl prokázán na základě všech dostupných důkazních prostředků a náležitě objasněných okolností“) jen to, že „bylo vycházeno ze záznamu o kázeňském přestupku odsouzeného, který byl zpracován mistrem pro výrobu PSHČ P. Č., ze kterého evidentně vyplývá, že se odsouzený D. H. skutku prokazatelně dopustil“ a z nesouhlasného písemného vyjádření odsouzeného. Z odůvodnění by tedy vyplývalo, že podkladem pro rozhodnutí byl záznam mistra a nesouhlasné vyjádření odsouzeného. Za takové situace je i odůvodnění napadeného rozhodnutí vadné, protože nelze zjistit, jak se rozhodující orgán s rozporem těchto dvou podkladů vypořádal a jaké skutečnosti z podkladů vyplývají.
37. Pokud jde o odůvodnění trestu, připomíná soud, že podle § 47 odst. 1 a 2 zákona o VTOS lze kázeňský trest uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného, a uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti

spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Jakákoli, byť i jen naprosto stručná, úvaha v tomto směru v odůvodnění napadeného rozhodnutí chybí.

38. Pro úplnost lze dodat (aniž to má vliv na zákonnost rozhodnutí), že (obecný) údaj o tom, že stíhané jednání bylo zjištěno při prováděné kontrole na kvalitu odvedené práce a množství vyrobených výrobků, nemá ve skutkové větě výroku rozhodnutí místo. Údaj skutkové věty, že odsouzený „*svým jednáním hrubě porušil pracovní kázeň a ohrozil zadané zakázky*“, nijak závěr o nesrozumitelnosti skutkové věty změnit nemůže, protože nelze zjistit, jaké konkrétní povinnosti pracovní kázeň zahrnovala (zejména ve vztahu k § 28 odst. 1 zákona o VTOS, na který je ve výroku odkazováno), aby bylo zřejmé, proč jednání odsouzeného bylo jejím porušením. Pokud jde o „*ohrožení zadaných zakázek*“, pak tento údaj podle všeho (zjistitelného z rozhodnutí) nemá souvislost se stíhaným jednáním – pokud by tím mělo být směřováno k porušení § 38 odst. 1 zákona, pak ten se týká škody.
39. Soud dodává, že odpovědnost za náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného nese správní orgán, který o uložení kázeňského trestu rozhoduje a který musí postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 177 odst. 1 ve spojení s § 3 správního řádu). Lze shrnout, že z napadeného rozhodnutí nelze zjistit, jaké konkrétní jednání měl odsouzený spáchat, zda vůbec a proč je kázeňským přestupkem a jakými úvahami se řídil správní orgán při úvahách o uložení trestu. Ke všem výše prezentovaným závěrům dospěl soud s plným vědomím, že je obtížné postavení správních orgánů vykonávajících kázeňskou pravomoc nad odsouzenými a že kázeňské řízení vykazuje značná specifika. Kázeňské trestání má velký význam jak výchovný, tak i preventivní, kdy i pro ostatní odsouzené je důležitým signálem, že v průběhu výkonu trestu odnětí svobody musí být ve věznicích vyžadována a dodržována stanovená pravidla. Soud si je vědom konstantního názoru Ústavního soudu, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů, neboť v kázeňském řízení je prioritní flexibilita rozhodování a cíl udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz např. usnesení ze dne 21. 10. 2008, č. j. I. ÚS 1785/08, nebo ze dne 4. 2. 2010, č. j. II. ÚS 3239/09), avšak podle zdejšího soudu nelze ustoupit z bazálních požadavků na rozhodnutí vzhledem k jejich důsledkem pro jejich adresáty spočívajícím v zásahu do jejich osobnostní sféry. Rozhodnutí mohou vykazovat nižší formálnost, mohou být stručná, ale musí z nich být zřejmé, jakého konkrétního protiprávního jednání se odsouzený dopustil, proč jde o protiprávní jednání (právní kvalifikace) a jaký trest a proč mu byl uložen. To vše teprve poté, co správní orgán náležitě zjistil skutečný stav věci. Jinými slovy, správní orgány ani při kázeňském trestání nemohou rezignovat na svou povinnost řádně zjistit skutkový stav věci, vypořádat se s provedenými důkazy a dbát na to, aby jejich rozhodnutí bylo srozumitelné a logicky odůvodněné.
40. Soud obiter dictum přisvědčuje i žalobní námitce, že žalovaný řádně nezjistil skutkový stav, protože vycházel pouze ze záznamu o kázeňském přestupku, z něhož bez dalšího převzal obecný popis skutkového děje. Záznam mistra jako jediný usvědčující důkaz o stíhaném jednání odsouzeného nemůže v žádném případě obstát, zvláště když odsouzený vinu popíral.
41. Po provedeném přezkumu dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a pro podstatné vady řízení, které mohly způsobit nezákonnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1

písm. c) s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73, publikovaného pod č. 1546/2008 Sb. NSS), protože výrok o vině napadeného rozhodnutí neobsahuje nezaměnitelný a určitý popis skutku, právní kvalifikaci ani zavinění a závěr o prokázání spáchání přestupku odsouzeným není řádně odůvodněn. Proto soud podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem vysloveným soudem ve zrušujícím rozsudku je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), když však neopomene přihlídnout k okolnostem nastalým pro vydání napadeného rozhodnutí (zejména zda odsouzený stále vykonává trest odnětí svobody a dále § 47 odst. 3 zákona o VTOS).

VI.

Náklady řízení

42. Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl úspěch ve věci, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že žalobce náhradu nákladů řízení nežádal a náklady v souvislosti s řízením mu nevznikly (od úhrady soudního poplatku byl osvobozen), soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 14. února 2020

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu